

DARSLIKLAR BILAN ISHLASH JARAYONIDA O‘QUVCHILARNING MUSTAQIL O‘QISH VA YOZISH MALAKASINI QO‘LLAB- QUVVATLASH

Xusanova Adolat Quدراتovna
Sh.Rashidov tumani 39-maktabi
boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada darsliklar bilan ishlash jarayonida o‘quvchilarning mustaqil o‘qish va yozish malakasini rivojlantirishning pedagogik ahamiyati yoritiladi. Ta‘lim jarayonida darslikdan samarali foydalanish, o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, tahlil qilish va yozma nutq ko‘nikmalarini shakllantirish usullari bayon etiladi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida mustaqil ta‘limni tashkil etish bo‘yicha tavsiyalar beriladi.

Аннотация: В данной статье рассматриваются методы поддержки навыков самостоятельного чтения и письма учащихся при работе с учебниками. Освещается роль учебника в развитии самостоятельного мышления, анализа и письменной речи учащихся, а также приводятся рекомендации по организации самостоятельного обучения на основе современных педагогических технологий.

Abstract: This article discusses ways to support students' independent reading and writing skills when working with textbooks. It highlights the role of textbooks in developing independent thinking, analytical skills, and written communication, and provides recommendations for organizing independent learning based on modern pedagogical technologies.

Kalit so‘zlar: darslik, mustaqil o‘qish, yozish malakasi, o‘quvchi faolligi, pedagogik texnologiya, ta‘lim samaradorligi, kreativ fikrlash, mustaqil ta‘lim.

Ключевые слова: учебник, самостоятельное чтение, письменные навыки, активность учащихся, педагогическая технология, эффективность обучения.

Keywords: textbook, independent reading, writing skills, student activity, pedagogical technology, learning effectiveness.

Bugungi kunda ta'lim jarayonida o'quvchilarning mustaqil o'qish va yozish malakasini rivojlantirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Darsliklar ta'limning asosiy manbasi bo'lib, o'quvchilarning bilim olishida muhim o'rin tutadi. Darslik bilan samarali ishlash o'quvchilarda mustaqil fikrlash, matnni tahlil qilish, o'z fikrini yozma ravishda ifodalash kabi ko'nikmalarni shakllantiradi.

O'qituvchi dars jarayonida darslikdan foydalanishni to'g'ri yo'lga qo'yib, o'quvchilarning mustaqil o'rganish faoliyatini qo'llab-quvvatlashi zarur. Bu esa o'quvchilarning bilimni mustaqil egallashiga, ijodiy yondashuviga va nutq madaniyatining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Asosiy qism

Darslik bilan ishlash jarayonida o'quvchilarning mustaqil o'qish malakasini rivojlantirish uchun bir qator metod va usullardan foydalanish mumkin. Avvalo, o'quvchilarga matnni ongli o'qish, asosiy g'oyani aniqlash va savollar tuzish kabi topshiriqlar berilishi lozim. Bunday mashqlar o'quvchilarda tahliliy fikrlashni shakllantiradi.

Mustaqil yozish malakasini rivojlantirishda esa darslikdagi mavzular asosida qisqa matnlar yozish, reja tuzish, savollarga yozma javob berish kabi topshiriqlar samarali hisoblanadi. O'quvchilar darslikdagi ma'lumotlarni qayta ishlash orqali o'z fikrlarini yozma ravishda ifodalashga o'rganadilar.

Shuningdek, quyidagi usullar ham samarali:

- Klaster va jadval tuzish;
- Matn asosida esse yoki kichik hikoya yozish;
- Savol-javoblar asosida yozma tahlil;
- Guruhda ishlash orqali matnni muhokama qilish;
- Darslikdan foydalanib mustaqil loyiha tayyorlash.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, jumladan, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya vositalari o'quvchilarning mustaqil o'qish va yozish faoliyatini

yanada faollashtiradi. O'qituvchi darslik bilan ishlashni tashkil etishda o'quvchilarning yosh xususiyatlari va bilim darajasini inobatga olishi zarur.

Xulosa

Darsliklar bilan ishlash jarayonida o'quvchilarning mustaqil o'qish va yozish malakasini qo'llab-quvvatlash ta'lim samaradorligini oshiradi. Mustaqil o'qish o'quvchilarda bilim olishga qiziqishni kuchaytirsa, yozish malakasi ularning fikrini aniq va ravon ifodalashiga yordam beradi.

Ta'lim jarayonida darslikdan samarali foydalanish orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va nutq madaniyati rivojlanadi. Shuning uchun o'qituvchi darslik bilan ishlashni to'g'ri tashkil etib, o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirishi muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Umumiy o'rta ta'lim darsliklari. Toshkent, 2024.
2. Pedagogika nazariyasi va amaliyoti. Toshkent, 2021.
3. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha metodik qo'llanmalar.